

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและเสนอแนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งมีลักษณะงาน (Job description) ประกอบด้วยงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ และกระบวนการเรียนรู้ งานวัดและประเมินผลการศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา งานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้ มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา ให้มีความถูกต้องตามขั้นตอนการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

มีนาคม 2562

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา (การศึกษาระดับมัธยม) และ หลักสูตรการศึกษา พิเศษ	1. งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา หลักสูตร การศึกษา ขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษา การศึกษา ขั้นพื้นฐาน	<p>1. วิเคราะห์ ส่งเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการวัดและประเมินผล แนวทางการวัดและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งศึกษาสภาพ บริบท ทางสังคม ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต</p> <p>3. ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และ เผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>5. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วย กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม</p> <p>6. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>7. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิด การปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ</p> <p>8. ตรวจสอบประเมินคุณภาพหลักสูตร สรุปล และรายงาน</p>	<p>1. ผู้อำนวยการ/รอง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2.ศึกษานิเทศก์/กลุ่ม นิเทศติดตามและ ประเมินผลการจัด การศึกษา</p> <p>3. คณะกรรมการเขต พื้นที่การศึกษา</p> <p>4. ก.ต.ป.น.</p> <p>5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา</p> <p>6. กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มี ปัญญาท้องถิ่น/ชุมชน</p> <p>7. หน่วยงานอื่น ๆ ใน ท้องถิ่น</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	<p>1. สถานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา (การศึกษาปฐมวัย) และ หลักสูตรการศึกษา พิเศษ (ต่อ)</p>	<p>2. งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา หลักสูตร การศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษา (หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย)</p>	<p>1. วิเคราะห์ ส่งเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทิศทางการ พัฒนาการการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหาและบริบททางสังคม ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต</p> <p>2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้วยกระบวนการ ทำงานแบบมีส่วนร่วม และนำไปใช้จัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกด้านอย่างสมดุล</p> <p>4. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือนักเรียนในการพัฒนา และใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย</p> <p>5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการศาสนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวง สาธารณสุข เป็นต้น</p> <p>6. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ</p> <p>7. ตรวจสอบประเมินคุณภาพหลักสูตร สรุป และรายงาน</p>	<p>1. ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการ การศึกษา</p> <p>3. คณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา</p> <p>4. ก.ต.ป.น.</p> <p>5. ผู้บริหารสถานศึกษาครูและ บุคลากรทางการศึกษา</p> <p>6. กรรมการสถานศึกษา</p> <p>ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ชุมชน</p> <p>7. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น</p> <p>7.1 องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น</p> <p>7.2 กรมการศาสนา</p> <p>7.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> <p>7.4 กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>ฯลฯ</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา (การศึกษาปฐมวัย) และ หลักสูตรการศึกษาพิเศษ (ต่อ)	3. งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา หลักสูตร การศึกษาพิเศษ	<p>1. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย นโยบายและแผนจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ</p> <p>2. ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษ ให้สามารถบริหารจัดการและวางแผนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>4. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>5. ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เช่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงพยาบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>6. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความรู้</p> <p>7. ตรวจสอบประเมินคุณภาพหลักสูตร สรุปและรายงาน</p>	<p>1. ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>3. คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>4. ก.ต.ป.น.</p> <p>5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>6. กรรมการสถานศึกษา</p> <p>ผู้ปกครอง และชุมชน</p> <p>7. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เช่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อ พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน	1. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา หลักสูตร	<p>1. ศึกษา วิเคราะห์ แผนงาน และยุทธศาสตร์ในพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การ พัฒนาและใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา</p> <p>2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น</p> <p>3. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>5. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดย ใช้ข้อมูลจากกรณีศึกษา การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินคุณภาพ ผู้เรียนระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา</p> <p>6. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ</p> <p>7. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา</p> <p>8. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัย และพัฒนาหลักสูตร</p> <p>9. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	<p>1. ศึกษาในเทศก/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัด การศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ทางการศึกษา</p> <p>3. ผู้เรียน</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อ พัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (ต่อ)	2. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อ พัฒนาการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	<p>1. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อ พัฒนาการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยปฏิบัติการและติดตามผลการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศภายใน</p> <p>2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>4. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ</p> <p>5. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนคุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา</p> <p>6. ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ</p>	<p>1. ศึกษาวิเคราะห์/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการ การศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3. ผู้เรียน</p> <p>4. หน่วยงานทางการศึกษาอื่น</p>

ที่	บทบาท/อำนาจหน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผล การศึกษา	1. งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผล เกี่ยวกับ การวัด และประเมินผล และประเมินผล	<p>1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ สถานศึกษารวมทั้งแนวทาง การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ใน สถานศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการเทียบโอน ผลการเรียนรู้</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในแนวปฏิบัติ การวัดและประเมินผล ตลอดจนความเข้าใจในเทคนิค วิธีการ วัดและประเมินรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน บริหารจัดการ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาร้อยอย่างเป็นระบบ</p> <p>5. ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>6. ประสานให้มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ผลการเรียนของ ผู้เรียน</p> <p>7. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา</p> <p>8. วิจัย พัฒนา และประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษาเพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพ การศึกษา</p>	<p>1. ศึกษาในเทศก์/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ทางการศึกษา</p> <p>3. หน่วยงานทางการ ศึกษาอื่น</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับ การวัด และประเมินผล การจัดการศึกษา (ต่อ)	2. งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เกี่ยวกับ การวัด และประเมินผล ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา	<p>1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับ สถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรใน สถานศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>4. กำหนดวิธีการและพัฒนา/จัดทำเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานสำหรับใช้ประเมินคุณภาพ ผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>5. ดำเนินการประเมินคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดในรูปแบบของ คณะกรรมการ</p> <p>6. วิจัย พัฒนา และประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำผลมาใช้ในการ วางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา</p> <p>7. รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน</p> <p>8. นำผลการวิจัย การประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นข้อมูล ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>1. ศึกษาในเทศก์/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3. หน่วยงานทางการ ศึกษาอื่น</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การศึกษา (ต่อ)	3. งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	<p>1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ</p> <p>2. ประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ เช่น สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) สำนักทดสอบทางการศึกษา</p> <p>3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับกรวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ</p> <p>4. ดำเนินการประเมินคุณภาพของผู้เรียนตามแนวทาง ที่กระทรวงศึกษาธิการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักทดสอบทางการศึกษากำหนด</p> <p>5. รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>6. นำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>1. ศึกษาในเทคก/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3. หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ สำนักทดสอบทางการศึกษา</p> <p>4. สมศ.</p>

ที่	บทบาท/ภารกิจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4	งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐาน การศึกษา และการ ประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	1. การพัฒนา คุณภาพ มาตรฐาน การจัดการ การศึกษา	<p>1. ศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการปฏิบัติ ตลอดจนกฎเกณฑ์ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>2. ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับเขต พื้นที่การศึกษา และมาตรฐานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2553 ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเข้มแข็ง รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้เกณฑ์ในการแปลผล การตัดสินการผ่านมาตรฐาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา</p> <p>5. ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา</p> <p>6. นิเทศ ติดตาม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง</p> <p>7. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลการดำเนินงาน/วิธีการปฏิบัติที่ดี</p>	<p>1. ผู้บริหารระดับเขต พื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษา นิเทศ/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการ การศึกษา</p> <p>3. ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>4. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>5. ก.ต.ป.น.</p> <p>6. สมศ.</p>

ที่	บทบาท/อำนาจหน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4	วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา (ต่อ)	2. การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษา	<p>1. วางแผนและจัดทำระบบการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. นิเทศ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ดำเนินการตรวจสอบประเมินคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นิเทศ ติดตาม ประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์ ผลการตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ การศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p> <p>4. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ พัฒนาสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม</p> <p>5. จัดทำ จัดทำ เผยแพร่ ระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>6. ประสานงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ส่งเสริมสถานศึกษาให้พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>7. สรุปรายงานผลการดำเนินการ จัดทำเอกสาร เผยแพร่ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และ นวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>5. ก.ต.ป.น.</p> <p>6. สมศ.</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
4	วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา และ การประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา (ต่อ)	3. การวิจัย พัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ การศึกษา	1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ของแต่ละหน่วยงาน 2. ส่งเสริม สนับสนุนและ/หรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา 3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา 5. นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ การศึกษา 2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา 4. คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 5. ก.ต.ป.น. 6. สมศ.

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4	วิจัย พัฒนา ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา (ต่อ)	4. งาน ภาระงาน การประเมิน คุณภาพ ภายนอก	<p>1. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่เป็นรายงานประจำปี</p> <p>2. ให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก (ซ้ำ) ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>3. จัดทำข้อมูลสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)</p> <p>4. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการตรวจสอบข้อมูล ผลการประเมินคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกที่ถูกต้องและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p> <p>5. จัด/ส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษาอบรม สัมมนา พัฒนาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>6. นิเทศ ติดตาม กำกับ สถานศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา ให้พร้อมรับและผ่านมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>7. สรุปรายงาน สังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเผยแพร่ และนำไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการ จัดการศึกษา</p> <p>3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>4. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>5. ก.ต.ป.น.</p> <p>6. สมศ.</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5	นิเทศติดตามและประเมินผลผลการจัดการศึกษา	1. งานส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้ 1.1. งานส่งเสริม ระบบการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้ 1.2. งานพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้	1. รวบรวมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้ 2. ศึกษาสภาพความต้องการของภารกิจและจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3. จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้ 4. ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐาน 4.1 การนิเทศโดยโรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมการนิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายนิเทศ ครูแกนนำ ครูภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก การนิเทศอย่างมีส่วนร่วม การระดมพลังนิเทศจากทุกฝ่าย 4.2 นิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน เช่น โรงเรียนดีศรีตำบล Education Hub World Class โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนอัจฉริยะภาพ โรงเรียนสองภาษา โรงเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ 5. จัดทำสรุปรายงานผลและเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดการระบบการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ	1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2. ศึกษาในเทศก์/กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษา 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. ครูแกนนำ/ครูต้นแบบ/ครูภูมิปัญญา 6. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ต.บ.น. ฯลฯ

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5	นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (ต่อ)	2. งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน 2.1 งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา 2.2 งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของสถานศึกษา 2.3 งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา 2. จัดทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา 3. ดำเนินการและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย 3.1 พัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ 3.2 จัดเวทีวิชาการ เผยแพร่นวัตกรรมองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3.3 จัดตั้งเครือข่าย สถานศึกษา เครือข่ายชุมชนเพื่อการเรียนรู้ 3.4 จัดตั้งเครือข่ายบุคคล ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ชมรมครู ชมรมผู้บริหาร ชมรมบุคลากรทางการศึกษา 4. จัดทำสรุปรายงานและเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือ หรือรูปแบบ เครือข่ายนิเทศ และเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพ	1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2. ศึกษาในเทศก/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษา 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. ครูแกนนำ/ครูต้นแบบ/ครูภูมิปัญญา 6. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ต.ป.น. ฯลฯ

ที่	บทบาท/อำนาจหน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5	นิเทศติดตามและประเมินผลผลการจัดการศึกษา (ต่อ)	3. งานนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผล การบริหาร จัดการศึกษา ของสถานศึกษา 3.1 นิเทศ ติดตาม การบริหารจัดการ การศึกษาของ สถานศึกษา 3.2. ตรวจสอบ และประเมินผล การบริหารจัดการ การศึกษา	1. รวบรวม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศตามสภาพปัญหา ความต้องการ เกี่ยวกับการศึกษาของสถานศึกษา 2. จัดทำเกณฑ์ดัชนีวัดความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีการนิเทศการ ตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. สถานศึกษาดำเนินการประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และ ตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด วิจัยและพัฒนา รูปแบบ/วิธีการที่ เหมาะสม 5. ดำเนินการพิจารณา คัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนา รูปแบบที่ดี หรือวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 6. สรุป อภิปรายผลจากการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา เพื่อกำหนด แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานต่อไป 7. เผยแพร่ผลงานการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจ	1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ การศึกษา 2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่ม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผล การจัดการศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษา 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. ครูแกนนำ/ครูต้นแบบ/ ครูภูมิปัญญา 6. คณะกรรมการที่ เกี่ยวข้อง เช่น ก.ต.ป.น. ฯลฯ

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	1. งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาความต้องการสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งดูแลต้นแบบของหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการของสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา นิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูแกนนำ / ครูต้นแบบ / ครูภูมิปัญญา คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ต.ป.น. ฯลฯ

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	2. งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	1. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน ผลการวิเคราะห์ วิจัย นำไปใช้และเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	1. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2. ศึกษาพิเศษ/กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษา 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. ครูแกนนำ / ครูต้นแบบ / ครูภูมิปัญญา 6. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ค.ป.น. ฯลฯ

ที่	บทบาท/อำนาจหน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7	ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตามประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา	งานเลขานุการคณะกรรมการติดตามประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา	<p>1. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ</p> <p>1.1 กำหนดขอข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษาจากนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน จากกลุ่มต่างๆในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>1.2 รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ</p> <p>1.3 ตรวจสอบข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>1.4 เผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศทาง Internet ในระบบเครือข่ายและสถานศึกษาในเขตพื้นที่</p> <p>1.5 รายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่เป็นข้อมูลและสารสนเทศ ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ</p> <p>2. การวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและกานิเทศการศึกษา</p> <p>2.1 วิเคราะห์ผลการบริหารและการจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารทั่วไป ให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ</p> <p>2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ในแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา</p> <p>2.3 นำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา</p>	<p>1. ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาในเทศก์</p> <p>3. กลุ่ม/หน่วยทุกกลุ่มในเขตพื้นที่</p> <p>4. ก.ป.ต.น.</p> <p>5. หน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ที่	บทบาท/อำนาจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7	ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)	งานเลขานุการคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)	<p>2.4 แจกแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษาให้กลุ่มต่างๆนำไปสู่การดำเนินการตามแผน</p> <p>2.5 ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เพื่อดำเนินการตามแผนและแก้ไขการดำเนินงานระหว่างทาง</p> <p>ปฏิบัติ</p> <p>3. งานการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล</p> <p>3.1 นำแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา มากำหนดจุดเน้น วิธีการ เครื่องมือและคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษา</p> <p>3.2 นำเสนอแนวทางจุดเน้น วิธีการ เครื่องมือและคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศ ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษา</p> <p>3.3 ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศตามแนวทางของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศ</p> <p>3.4 รวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลจากการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศ</p> <p>3.5 จัดทำรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษา</p> <p>3.6 เผยแพร่รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>2. ศึกษาพิเศษ</p> <p>3. กลุ่ม/หน่วยทุกกลุ่มในเขตพื้นที่</p> <p>4. ก.ป.ต.น.</p> <p>5. หน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ที่	บทบาท/ภารกิจ/หน้าที่ตามประกาศ ศธ.	งาน / เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	บุคคล / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
8	การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	การปฏิบัติงานร่วมกับ หรือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจและบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายใน – ภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย ติดตามประเมินผล สรุป และรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ กลุ่ม/หน่วยทุกกลุ่มในเขตพื้นที่ หน่วยงานทาง การศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง

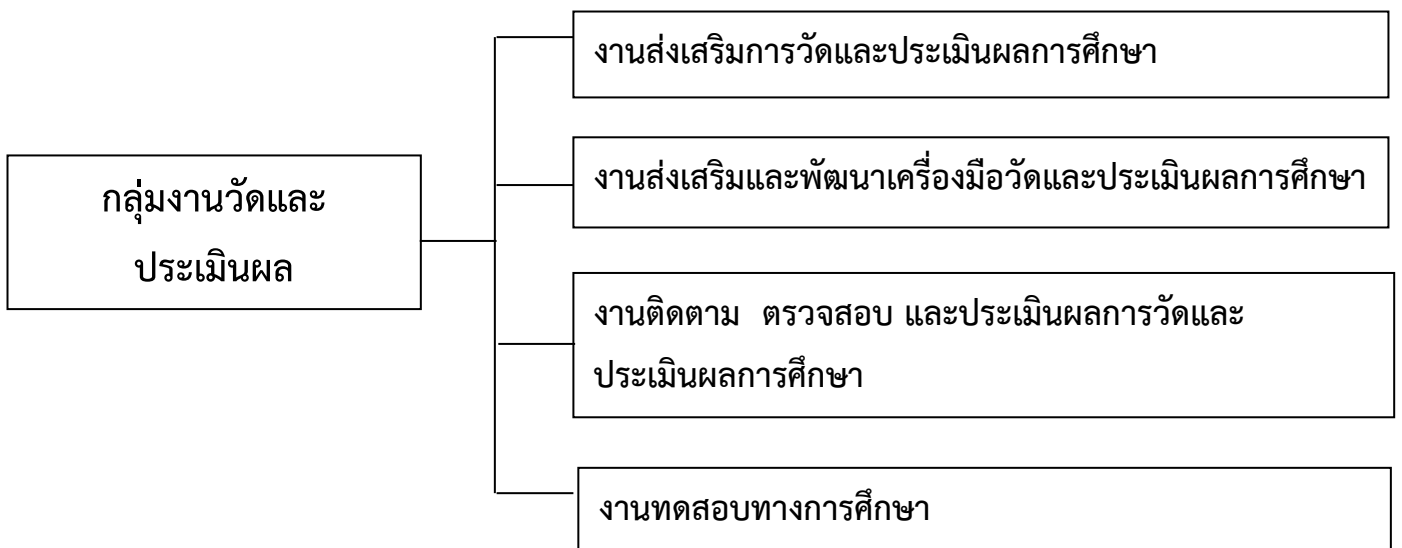
คู่มือการปฏิบัติงาน
การส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

นายจำรูญ หนูสังข์
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. รวบรวมเครื่องมือการวัดและประเมินผลการศึกษา
๒. ศึกษา วิเคราะห์ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่มีผู้จัดทำแล้ว คัดเลือกให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมด้านต่อไปนี้
  - ๓.๑ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ
  - ๓.๒ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - ๓.๓ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
  - ๓.๔ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - ๓.๕ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ
๔. บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน(การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในอำเภอชะอวด

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายใน อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศ จะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบัน เป็นภาพที่เป็นจริง และกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่า จะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบ คือ

1. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
2. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
3. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุ
4. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาจากสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษา ก็จะมีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษาก็มีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลและข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่า มีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการนั้น ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่น ถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน จากการศึกษาค้นคว้า ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

ก. แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

ข. กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่ เป็นต้น

ค. จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ก. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะทำการอะไรที่จะทำให้เกิดผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

ข. การปฏิบัติงานประกอบด้วยการปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

1. ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

2. ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้

ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

3. ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ

ค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ค. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหาร ให้ ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการ ทำงาน จึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

1. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการ รวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นที่ยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

2. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

3. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 4. การประเมินผลสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนการประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ 5. การประเมินผลเป็นระบบ มี 3 ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียนนักศึกษา เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน รวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของครูผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้ คือ

ก. การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดียวหรือประเมินผลเป็น กลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินจะรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

ข. การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนา ร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยก็ได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกต ขณะเดียวกันก็ต้องไม่มีอคติ มีใจเป็นกลาง โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบกันไปเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายใน สถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปนิเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
2. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า ผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขก็สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
3. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า วิธีการนิเทศมีปฏิกริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มากก็ควร จะได้วางแผนการนิเทศใหม่
4. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า เทคนิควิธีที่นำมาใช้ได้ผลดีมากก็สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่น นำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ 5 สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
2. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
5. นิเทศติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
6. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

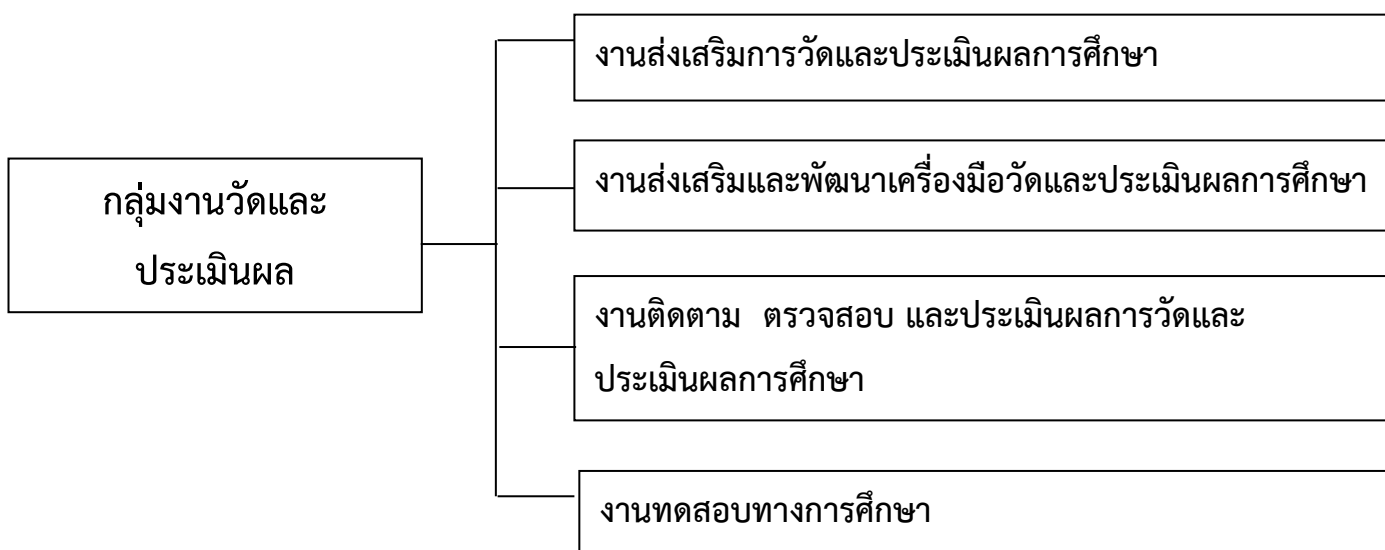
คู่มือการปฏิบัติงาน
การดำเนินงานทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

นายมานิตย์ ศีลาบุตร
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

การดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับระบบ วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษา
๒. วางแผนการทดสอบทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. กำหนดแนวทางในการทดสอบทางการศึกษา ให้สอดคล้องตามที่กระทรวง ศึกษาธิการและสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติกำหนด
๔. ประสานความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
๕. ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาและให้บริการสอบวัดความรู้ ความสามารถ ให้กับนักเรียน
๖. พัฒนาคำสั่งข้อสอบมาตรฐานการศึกษา
๗. จัดสร้างโปรแกรมเก็บข้อมูลคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีคำสั่งข้อสอบมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมี ข้อมูลคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน(การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอหัวไทร

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายใน อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบัน เป็นภาพที่เป็นจริง และกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่า จะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบ คือ

1. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
2. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
3. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุ
4. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาจากสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษา ก็จะมีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษาก็มีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลและข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่า มีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการนั้น ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่น ถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน จากการศึกษาพบว่า ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

ก. แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

ข. กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่ เป็นต้น

ค. จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ก. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะทำการอะไรที่จะทำให้เกิดผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

ข. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

1. ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

2. ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้

ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

3. ผู้บริหาร เป็นผู้ที่สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ค. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหาร ให้ ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการ ทำงาน จึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

1. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการ รวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นที่ยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

2. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

3. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 4. การประเมินผลสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนการประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ 5. การประเมินผลเป็นระบบ มี 3 ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียนนักศึกษา เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน รวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของครูผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้ คือ

ก. การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็น กลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินจะรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

ข. การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยก็ได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกต ขณะเดียวกันก็ต้องไม่มีอคติ มีใจเป็นกลาง โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบกันไปเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายใน สถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปนิเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
2. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า ผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขก็สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
3. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า วิธีการนิเทศมีปฏิกริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มากก็ควร จะได้วางแผนการนิเทศใหม่
4. เมื่อประเมินผลแล้วพบว่า เทคนิควิธีที่นำมาใช้ได้ผลดีมากก็สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่น นำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ 5 สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พงศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
2. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
3. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
5. นิเทศติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คู่มือการปฏิบัติงาน
การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาการศึกษาพิเศษ

นางสาวเนตรหทัย สังกุณี
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัยนโยบายและแผนจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

๒. ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม

๓. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษให้สามารถบริหารจัดการและวางแผนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๔. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๕. ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เช่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศูนย์การศึกษาพิเศษโรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้สามารถคัดกรองและวินิจฉัยผู้เรียนสามารถปรับปรุง/พัฒนาแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความต้องการเฉพาะบุคคลตามประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีคุณภาพ

๗. ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตร

๘. สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

ผลความสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความพร้อมในการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนรวม สามารถบริหารจัดการตามหลักโครงสร้างSEAT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอหัวไทร

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่าม้งานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะคือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปนิเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจักระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

คู่มือการปฏิบัติงานการส่งเสริมและพัฒนา
สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

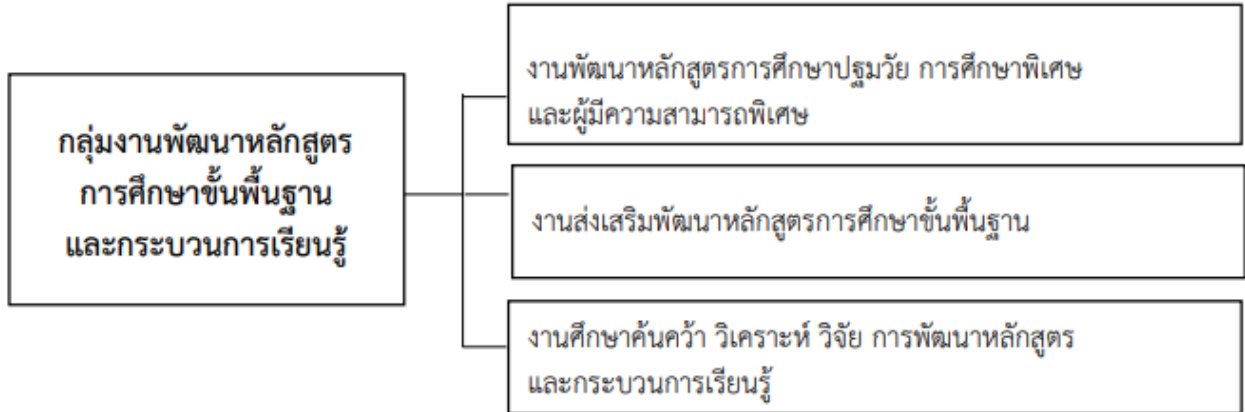
นางณัฐชา สหวิศิษฏ์
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา ความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
๒. ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งสื่อต้นแบบของหน่วยงานเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการของสถานศึกษา
๓. ส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
๔. นิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
๕. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
๖. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
๒. วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสถานศึกษา
๓. ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาที่ต าเนินการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ วิจัย น าไปใช้ และเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่ง ได้ศึกษาและน าผลการวิเคราะห์วิจัยไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอปากพนัง

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่ามีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะเวลา คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปในเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

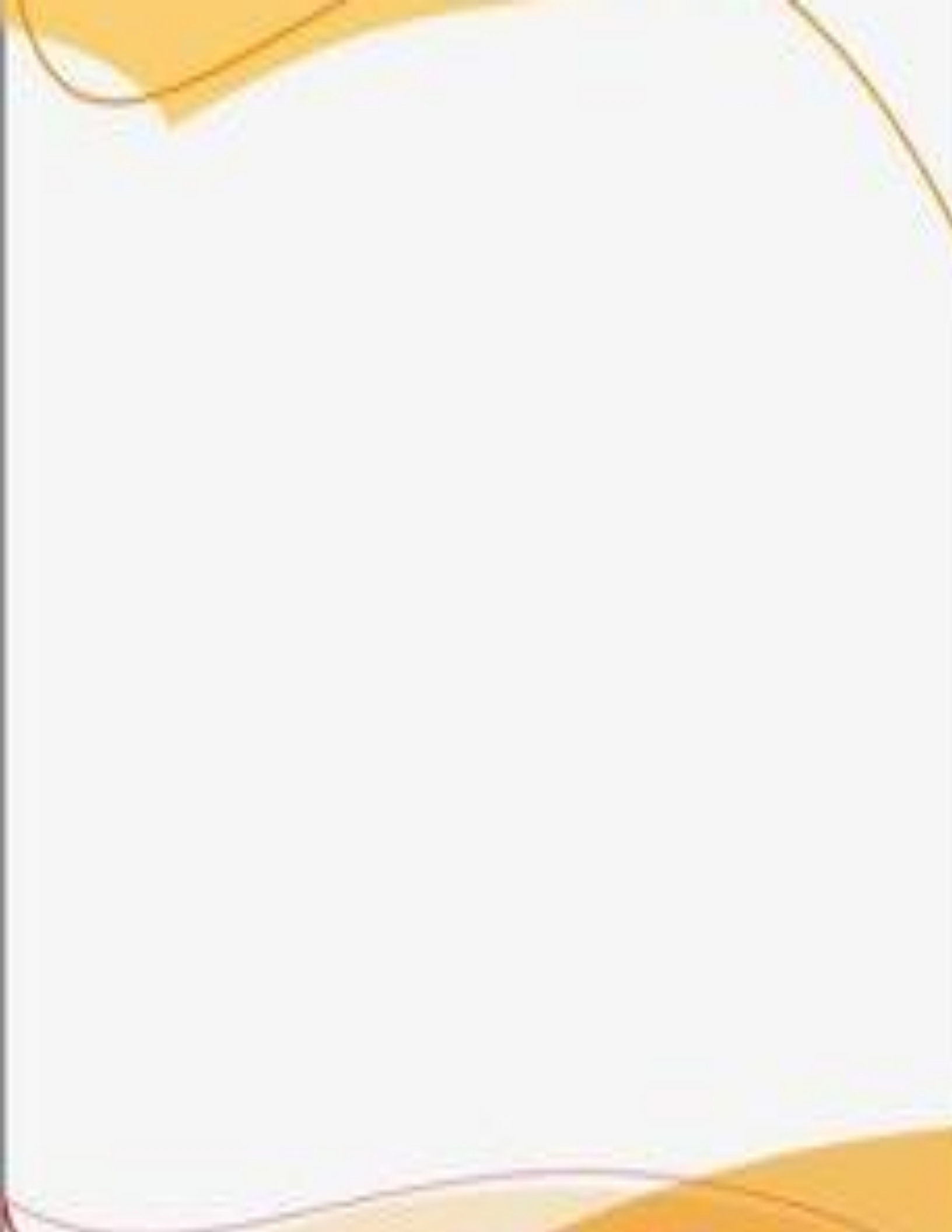
ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระภาษาไทย
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย
๕. นิเทศ ติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาไทย
๖. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาไทย

คู่มือการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา

นายประยงค์ ชูรักษ์
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจ สาระความรู้และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานคุณภาพ การศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการจัดทำมาตรฐาน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและการวางระบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพร้อมรับการประเมินภายนอก

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๑) ศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจน กฎเกณฑ์ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง

๒) ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน การศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและ การประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ ความต้องการของชุมชน /ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐานพร้อมทั้ง จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

๕) ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

๖) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บน พื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา

๗) นิเทศ ติดตาม การจัด สร้างพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๒. งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

๑) จัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๒) นิเทศ สถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการ ประเมินตนเอง

๓) ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็น แนวทางในการปรับปรุง สถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

๔) จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็น ระบบ

๕) จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา

๖) จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

๗) จัดทำเอกสารเผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน จากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๘) นิเทศ ติดตาม กำกับ สถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

๓. งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงาน การประเมินตนเองของสถานศึกษา

๒) พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

๓) ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๔) ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

๕) ประสาน ติดตาม ผลการประเมินภายนอกเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก สถานศึกษาของแต่ละหน่วยงาน

๒) ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา

๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๔) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๕) นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอเชียรใหญ่

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่ามีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะเวลาคือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปนิเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

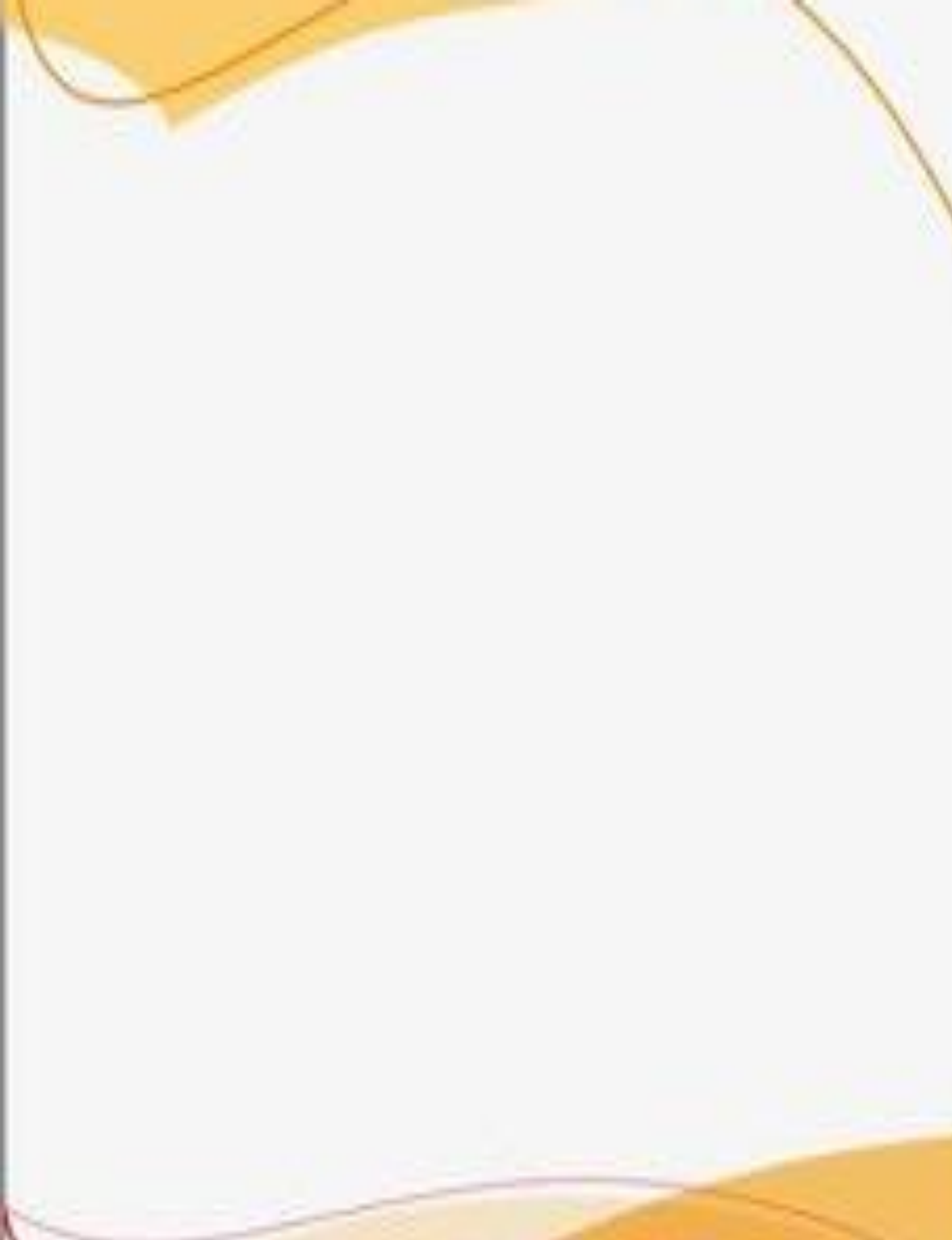
ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม
๕. นิเทศ ติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๖. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้กลุ่ม
สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

คู่มือการปฏิบัติ

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

นายปรุง ชุสุวรรณ

ศึกษานิเทศก์

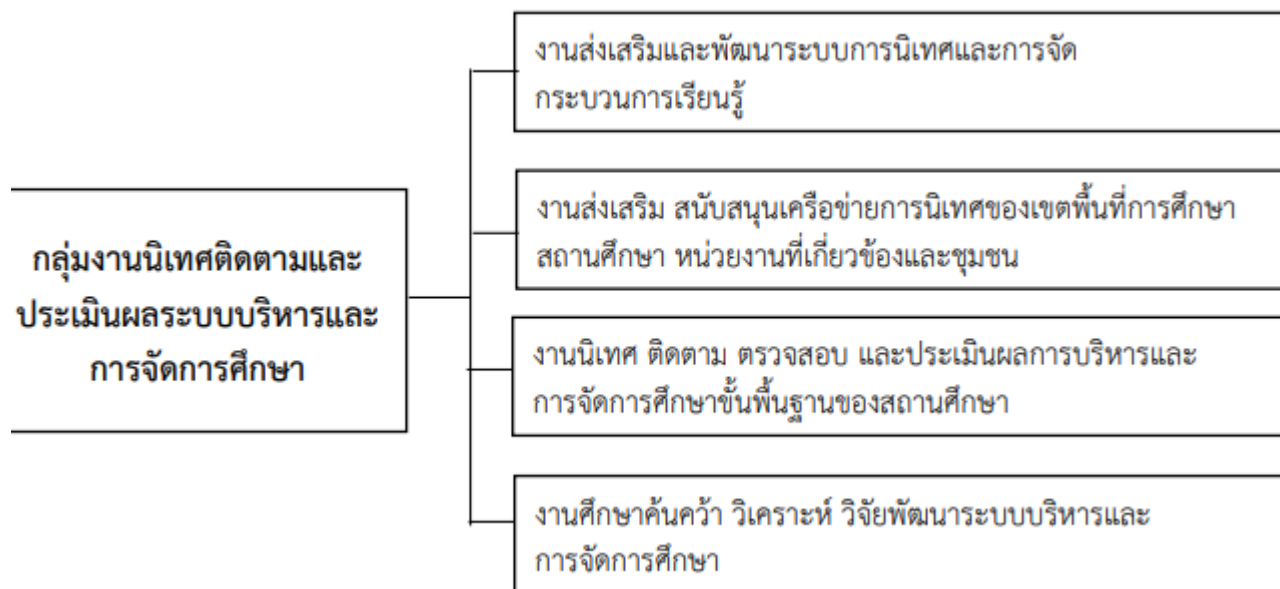
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๑. งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. รวบรวม จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดการกระบวนการเรียนรู้
๒. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ของการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้
๓. จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดการกระบวนการเรียนรู้
๔. ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ โครงการเป็นฐาน ดังนี้

๔.๑ การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ส่งเสริมฝ่ายบริหารเป็นหลักในการนิเทศภายใน ส่งเสริมครูเป็นผู้สร้างกัลยาณมิตร นิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายการนิเทศ ครูต้นแบบครูแกนนำ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก รวมทั้ง ส่งเสริมการนิเทศที่มีการรวมพลังจากทุกฝ่าย

๔.๒ การนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน เช่น โครงการนำร่อง (Pilot Study) โครงการร่วมพัฒนา (Joint Project) เป็นต้น

๕. จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศ และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจักระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

**๒. งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ**

๑. ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่ การศึกษา
๒. จัดทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา
๓. ดำเนินการและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย
  - ๓.๑ พัฒนาห้องเรียน หรือสถานศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้
  - ๓.๒ จัดตั้งและดเนินการในรูปแบบของเครือข่ายชุมชน
  - ๓.๓ จัดเวทีวิชาการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
  - ๓.๔ จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกน น ำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ เป็นต้น คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม

และประเมินผลการจัดการศึกษา

๔. จัดทำสรุปรายงาน และเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือ หรือรูปแบบ เครือข่ายการนิเทศ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาจากองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
๒. หน่วยงาน ชุมชน องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

**๓. งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ**

๑. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับกรณีและติดตามการบริหารและการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
๒. ศึกษาวิเคราะห์และจัดท ำเกณฑ์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ในการบริหารและการจัดการศึกษา
๓. ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
๔. สรุปรผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และจัดท ำรายงานเผยแพร่

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำผลการรายงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖

๔. งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัด การศึกษา
๒. ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
  - ๒.๑ การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
  - ๒.๒ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล
  - ๒.๓ การพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
๓. สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาระบบ การบริหารและการจัดการศึกษา

คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาระบบการบริหารและ การจัดการศึกษา และน า ผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอจุฬาภรณ์

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่ามีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินการนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะเวลา คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปในเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

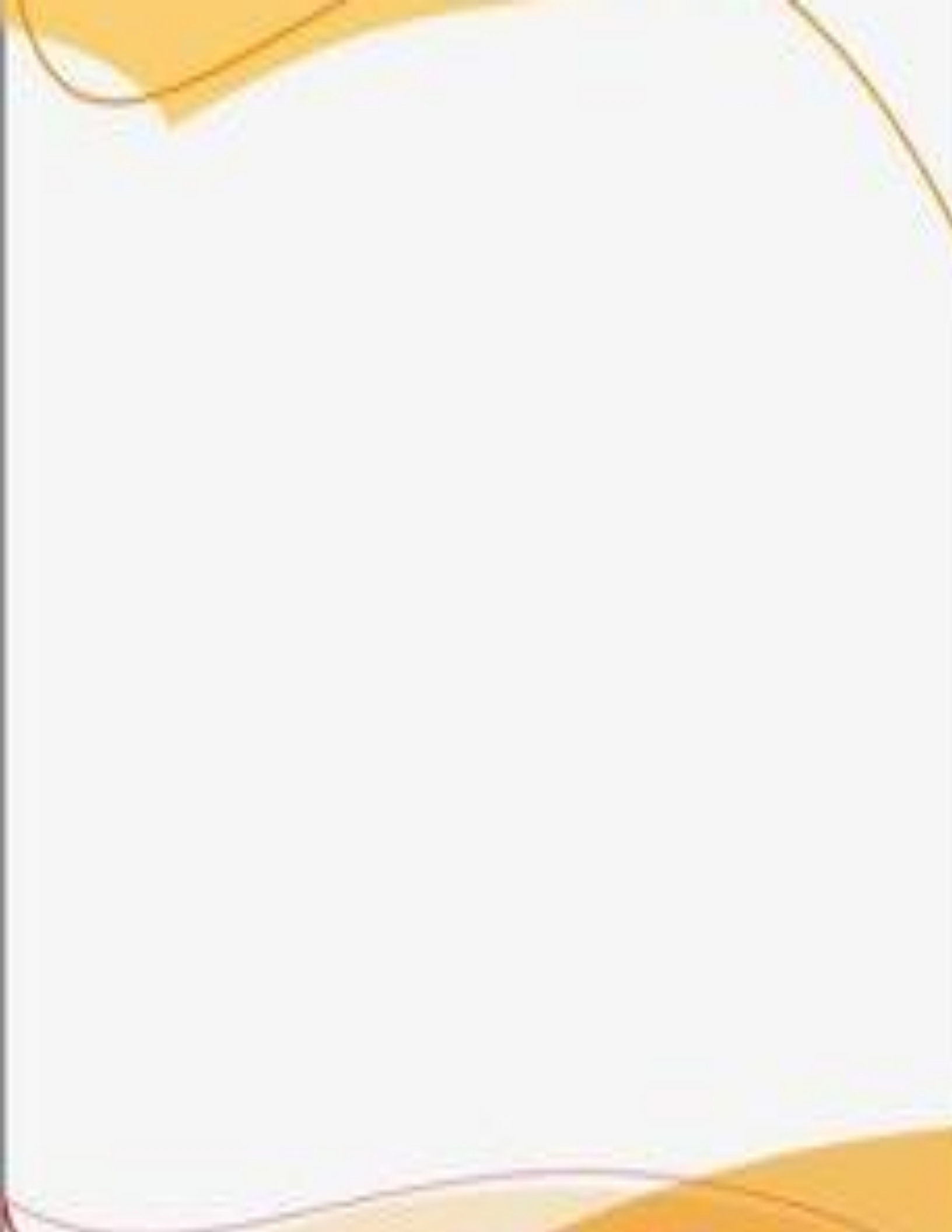
ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้การงานอาชีพ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระการงานอาชีพ
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้การงานอาชีพ ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพ
๕. นิเทศ ติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการงานอาชีพ
๖. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการงานอาชีพ

คู่มือการปฏิบัติงาน
การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

นางวันทน แก้วผอม
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานประสานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๐ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๒. ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้
  - ๒.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร
  - ๒.๒ รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร
๓. พัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียน ๒ ภาษา โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนกีฬา โรงเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนอัจฉริยะ
๖. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษาที่จัดใน สถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น
๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๘. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัย ในชั้นเรียนและการนิเทศภายใน
๙. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาและนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

ผลความสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนวัยเรียนทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครูและผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีความสามารถ ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑)

งานประสานส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษานโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้ม และทิศทางในการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของ

สถานศึกษา โดย

๓.๑ พัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดการศึกษาปฐมวัยและดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรได้

๓.๒ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๔. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

๕. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนก่อนวัยเรียน ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึง ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้โดยครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีความทันสมัยอยู่เสมอ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ปฐมวัย

ลักษณะงาน

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ปฐมวัย เป็นงานที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหาร และการจัดกิจกรรมประสบการณ์ปฐมวัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน และครูบรรลุปเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และมีความพร้อมก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนและแนวปฏิบัติ

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย และการประกันคุณภาพการศึกษา
๒. ศึกษานโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๓ รวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางในการจัดการศึกษาปฐมวัย
๓. กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านคุณภาพที่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติ
๔. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นสำคัญ
๕. เน้นการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยใช้วงจรคุณภาพของ Deming ดังนี้
  - ๕.๑ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา จุดเด่น และจุดด้อย
  - ๕.๒ นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการนิเทศ (Plan) โดยยึดเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านคุณภาพตามแผน/โครงการ/นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด
  - ๕.๓ ดำเนินงานตามแผนการนิเทศ/โครงการ (Do) การริเริ่ม การร่วมทำและการส่งเสริมสนับสนุนแบบมีส่วนร่วมอย่างกัลยาณมิตร
  - ๕.๔ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพตามเป้าหมายและตัวชี้วัดอย่างสม่ำเสมอ (Check)
  - ๕.๕ ปรับปรุง (Act) และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
๖. สรุปและรายงานผล

งานพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ลักษณะงาน

งานพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นงานส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการบริหารและจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านการจัดกิจกรรม ประสพการณ์ปฐมวัย ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีขวัญกำลังใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา

ขั้นตอนและแนวปฏิบัติ

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย และการประกันคุณภาพการศึกษา
๒. ศึกษานโยบายของรัฐบาล และหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
๓. กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของ หน่วยงานต้นสังกัด โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติ
๔. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการบริหารและจัด การศึกษาปฐมวัย และด้านการจัดกิจกรรมประสพการณ์ปฐมวัย มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง
๕. เน้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร อย่างเป็นระบบ โดยใช้วงจรคุณภาพของDeming ดังนี้
  - ๕.๑ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา จุดเด่น และจุดด้อย
  - ๕.๒ นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการนิเทศ (Plan) และจัดทำ โครงการ โดยยึดเป้าหมายและตัวชี้วัดด้าน คุณภาพตามแผนปฏิบัติการประจำปี/โครงการ/นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด
  - ๕.๓ ดำเนินงานตามแผนการนิเทศ/โครงการ (Do) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
  - ๕.๔ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ (Check)
  - ๕.๕ ปรับปรุง (Act) และพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างต่อเนื่อง
๖. สรุปและรายงานผล

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๓
๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๓
๓. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอปากพนัง

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่ามีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะคือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปในเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

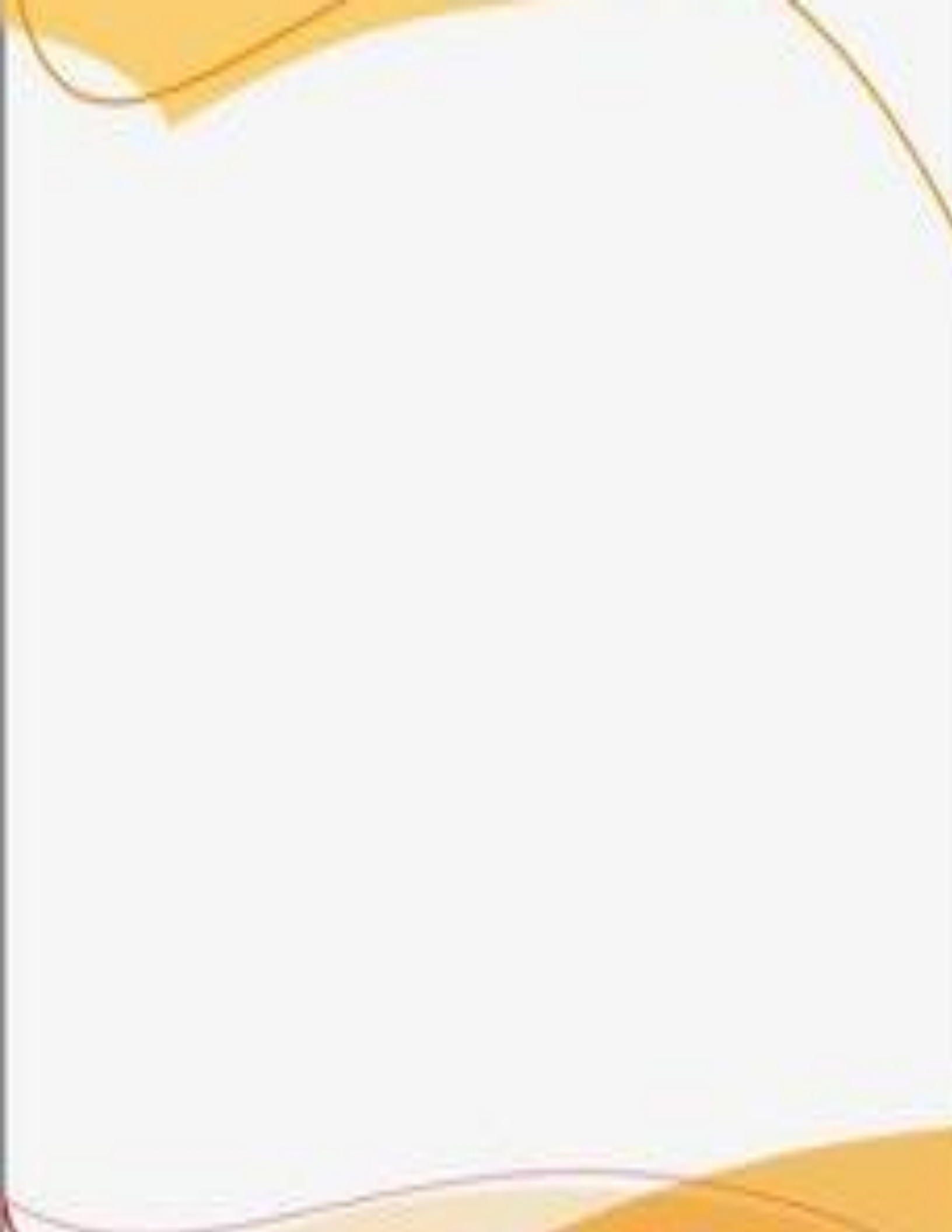
การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระภาษาไทย
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย
๕. นิเทศ ติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาไทย
๖. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาไทย

คู่มือการปฏิบัติงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร
การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

นางสุนิตย์ ชูรักษ์
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๒. ดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๓. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร
ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๕. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนางานบริหารหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีผลการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

งานนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (การนิเทศโดยใช้พื้นฐานเป็นฐาน) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาอำเภอชะอวด

ลักษณะงาน

เป็นการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนและการแนวทางการปฏิบัติงาน

การนิเทศประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันโดยใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงาน เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๑ : การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการหมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึง เป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดอย่างไรก็ตามการกำหนดสภาพที่ต้องการและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มิใช่จะกำหนดลอย ๆ ตามใจใครก็ได้ แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบมากมายที่ควรจะนำมาศึกษาและพิจารณาประกอบด้วย

๑. นโยบายของสถานศึกษาในด้านการนิเทศ
๒. ปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
๓. ข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัตถุประสงค์
๔. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ

จากการศึกษาและสำรวจโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการแล้ว สถานศึกษาจะพบว่ามีงานมากมายที่ต้องดำเนินการในเวลาเดียวกัน แต่สถานศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านบุคคล งบประมาณ และทรัพยากรอื่น จึงจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ : วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการอาศัยหลักการ และเหตุผลข้อมูลที่จะได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้างแล้วมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนด วิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

การจัดทำแผนงานและโครงการ ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ เช่นถ้าต้องการนิเทศ เรื่องการสอน ครูอาจารย์ยังขาดการนำสื่อการสอนมาใช้ยังวิธีสอนแบบบรรยาย แสดงว่าวิธี สอนอื่น จึงควรจัดแผนงานและโครงการนิเทศในด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน โครงการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดทำแผนงานและโครงการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งเป็นการกำหนดจุดประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดังนี้

- แจกแจงกิจกรรมนิเทศที่จะทำในโครงการนั้น

- กำหนดแผนงานการนิเทศ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานปฏิบัติค่าใช้จ่าย เวลาและสถานที่
- จัดทำงบประมาณโครงการ การขออนุมัติ และการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ : การดำเนินงานนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

๑. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจำทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลงานมีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่จะจัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

๒. การปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ

๒.๑ ผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

๒.๒ ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และดูแลให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงาน สำเร็จตามที่วางไว้

๒.๓ ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

๓. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ ๔ : การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล มีดังนี้

๑. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นการยอมรับของฝ่ายนิเทศ ครู อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา

๒. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศที่จำเป็นต้องทำ เมื่อได้จัดทำโครงการนิเทศแล้ว

๓. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๔. การประเมินผลสามารถทำได้ ๒ ระยะเวลาคือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้พิจารณา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงโครงการ ส่วนประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ

๕. การประเมินผลเป็นระบบ มี ๓ ส่วน คือ การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนรวมทั้งคุณสมบัติและความสามารถของผู้สอน การประเมินผลที่กระบวนการ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อการปรับปรุงโครงการ การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินโครงการแล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลมีเทคนิควิธีการดังนี้คือ

- ๑) การประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถจะดำเนินการได้ในลักษณะประเมินผลเดี่ยวหรือประเมินผลเป็นกลุ่มได้ ผู้ดำเนินการประเมินรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลนี้ ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงในการวัด จึงอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสอบถามชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลด้วย

- ๒) การประเมินผลเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม สัมมนาร่วมกัน อาจจะมีแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยได้ การประเมินผลแบบนี้ผู้ประเมินต้องมีความละเอียด ช่างสังเกตขณะเดียวกันต้องไม่มีอคติมีใจเป็นกลาง

โดยทั่วไปการประเมินผลการนิเทศจะใช้เทคนิควิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกันไปเพื่อให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- ๑) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สามารถนำวิธีการที่ใช้ไปในเทศในกลุ่มอื่นต่อไป
- ๒) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าผลการนิเทศยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สามารถจะปรับปรุงวิธีการใหม่ให้เหมาะสม
- ๓) เมื่อประเมินผลแล้วพบว่าวิธีการนิเทศมีปฏิกิริยาจากผู้รับการนิเทศ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์มาก ควรจะได้วางแผนการนิเทศใหม่
- ๔) เมื่อประเมินแล้วพบว่า เทคนิควิธีการนำมาใช้ได้ผลดี สามารถประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาอื่นนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ ๕ : สรุปรายงานผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อเป็นการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียน การสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์

ลักษณะงาน

เป็นงานส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและ
วิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์

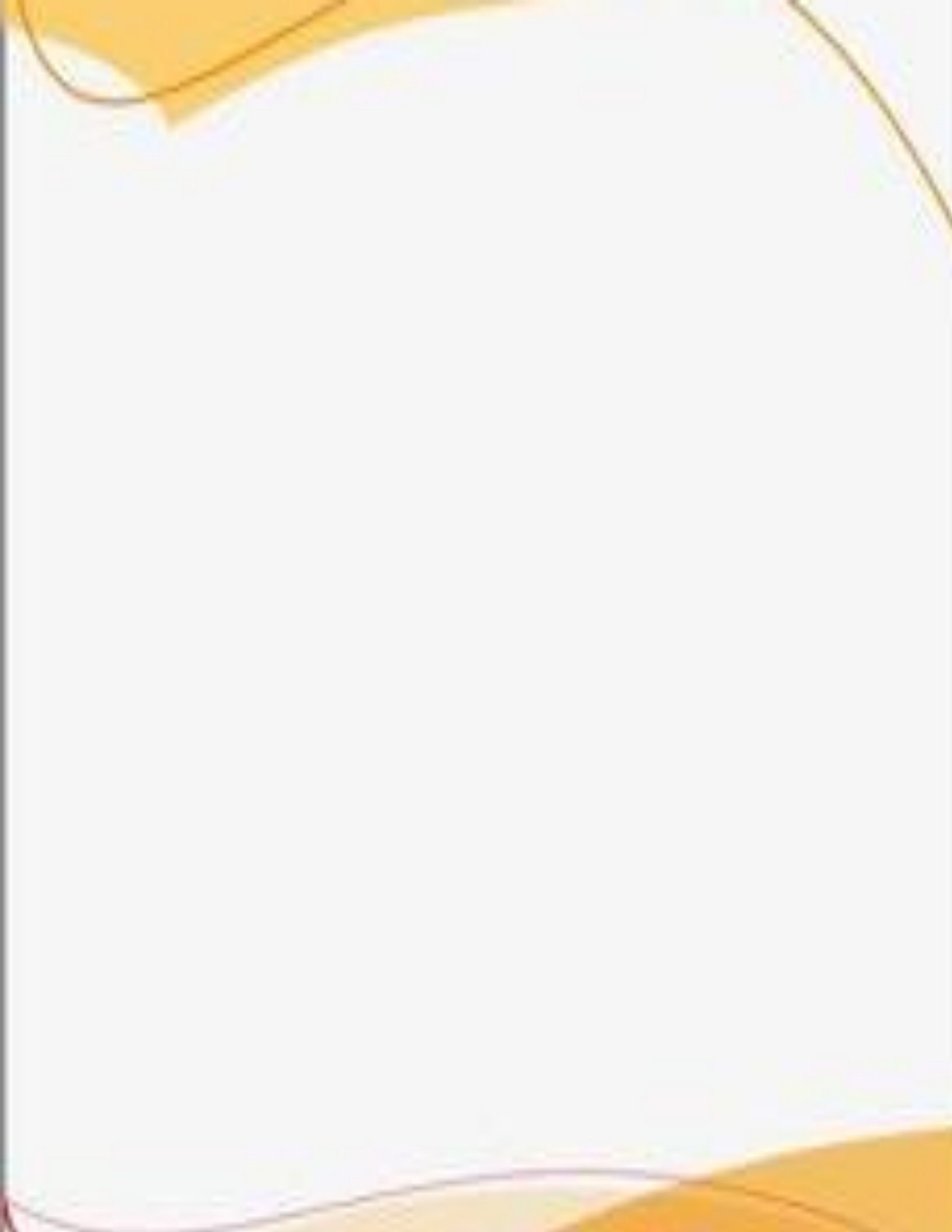
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

๔. ดำเนินงาน กิจกรรม โครงการเพื่อส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาอังกฤษและ
วิทยาศาสตร์

๕. นิเทศ ติดตามเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์

๖. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน เพื่อการพัฒนางานบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้กลุ่ม
สาระภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์

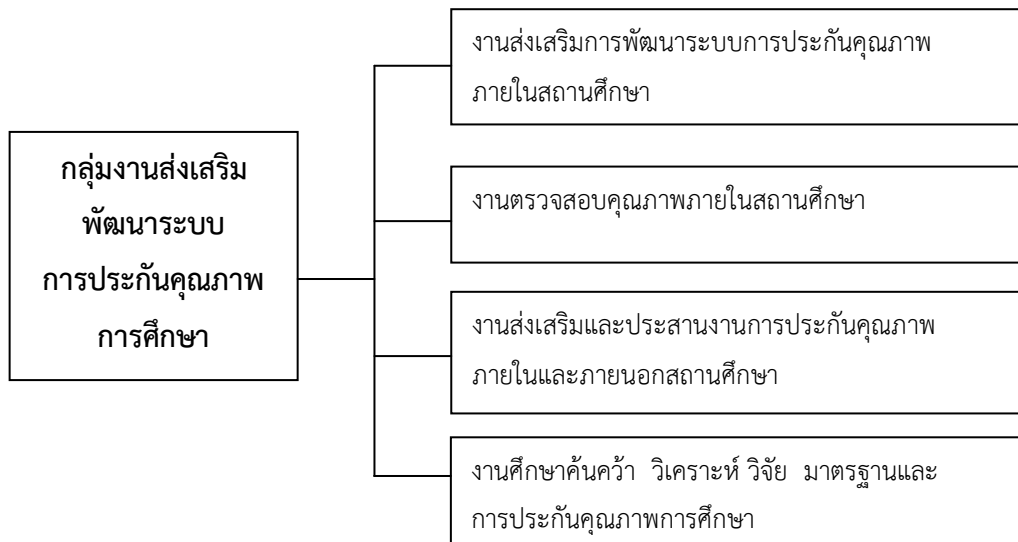

คู่มือการปฏิบัติงาน
การส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นางวรรณ สังกัพันธ์
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. งาน ส่งเสริมการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจน กฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๒. ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน การศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่ การศึกษา
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน /ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการ แผลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐานพร้อมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน
๕. ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่ การศึกษา และระดับสถานศึกษา
๖. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและ แนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา
๗. นิเทศ ติดตาม การจัด สร้าง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความสามารถในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๒. งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. จัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
๒. นิเทศ สถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการประเมินตนเอง
๓. ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
๔. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ
๕. จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
๖. จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
๗. จัดทำเอกสารเผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานจากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา
๘. นิเทศ ติดตาม กำกับ สถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยวิธีการประเมินตนเอง และจากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

**๓. งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา
ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ**

๑. ส่งเสริม และ สนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

๒. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

๓. ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๔. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

๕. ประสาน ติดตาม ผลการประเมินภายนอก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๔. งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาของแต่ละหน่วยงาน

๒. ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๔. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๕. นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบหลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
๓. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ